

Sag C-84/24**Anmodning om præjudiciel afgørelse****Dato for indlevering:**

1. februar 2024

Den forelæggende ret:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litauen)

Afgørelse af:

31. januar 2024

Sagsøger i første instans og [kassationsappellant]:

EM SYSTEM UAB

Sagsøgte i første instans og [kassationsindstævnte]:

SEB bankas AB

Citadele banka Lietuvos filialas AS

[...]

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS (Litauens øverste domstol)**KENDELSE**

31. januar 2024

Vilnius

Dommerkollegiet i afdelingen for civile sager ved Litauens øverste domstol [rettens sammensætning,]

[...] der behandler [...] en kassationsappel iværksat af sagsøgeren, **EM SYSTEM**, et selskab med begrænset ansvar, til [prøvelse] af kendelse [...] afsagt den 23. maj 2023 af den regionale domstol i Vilnius i den civile sag vedrørende den ændrede stævning indgivet af sagsøgeren, EM SYSTEM [...], mod de sagsøgte, *SEB bankas AB* og *AS Citadele banka Lietuvos filialas* (»*Citadele banka AS* (den litauiske filial)«), med påstand om, at ulovlige handlinger bringes til ophør,

anfører følgende:

- 1 Kassationsankesagen vedrører fortolkningen og anvendelsen af de materielle retsregler, der regulerer begrundelsen for indefrysningen af virksomhedens pengemidler på grundlag af Rådets forordning (EF) nr. 765/2006 af 18. maj 2006 om indførelse af restriktive foranstaltninger på baggrund af situationen i Belarus og Belarus' involvering i den russiske aggression mod Ukraine (herefter »forordning nr. 765/2006« eller »forordningen«).
- 2 Sagen vedrører et søgsmål anlagt af sagsøgeren, *EM SYSTEM*, mod de sagsøgte, *Citadele banka AS (den litauiske filial)* og *SEB bankas AB*, vedrørende restriktioner for [adgangen til] pengemidler, der er indsat på bankkonto [...] i *Citadele banka AS (den litauiske filial)* og på bankkonti [...] i *SEB bankas AB*. Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at retten tilpligter de sagsøgte [...] at opfylde aftalen om betjening af disse bankkonti ved at give sagsøgeren adgang til [disse] pengemidler [...] uden restriktioner og at betale sagens omkostninger.
- 3 Spørgsmålet om indefrysning af selskabets pengemidler den 18. december 2020 er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 765/2006.
- 4 [...]. [parternes og førsteinstansrettens holdninger til forelæggelsen for Domstolen]
- 5 [...] [forpligtelse til at forelægge sagen for Domstolen i henhold til artikel 267, stk. 3, TEUF]
- 6 I den foreliggende sag udspringer kassationsrettens behov for at forelægge spørgsmål for Domstolen af det forhold, at indholdet af de EU-retlige bestemmelser, der er relevante for afgørelsen af tvisten, ikke er fuldstændig klart, hverken i henhold til *acte clair*-doktrinen eller *acte éclairé*-doktrinen. Svaret på de spørgsmål, der forelægges Domstolen, er således af grundlæggende betydning for den foreliggende sag, da det vil muliggøre en korrekt anvendelse af bestemmelserne i forordning nr. 765/2006, som Domstolen endnu ikke har taget stilling til.
- 7 [...] [processuelle standardformuleringer]

I. Retsforskrifter. EU-retten

- 8 Den Europæiske Unions restriktive foranstaltninger over for det belarussiske styres støtter, som er relevante i den foreliggende sag, blev indført ved Rådets afgørelse 2012/642/FUSP af 15. oktober 2012 om restriktive foranstaltninger over for Hviderusland (»afgørelse 2012/642/FUSP«) og ved forordning nr. 765/2006.
- 9 Artikel 4 i afgørelse 2012/642/FUSP (i den affattelse, der var gældende den 18.12.2020) har følgende ordlyd:

- »1. *Alle pengemidler og økonomiske ressourcer, som tilhører, ejes, besiddes eller kontrolleres af:*
- a) *personer, enheder eller organer, som er ansvarlige for alvorlige brud menneskerettighederne eller undertrykkelse af civilsamfundet og den demokratiske opposition, eller hvis aktiviteter på anden måde alvorligt underminerer demokratiet eller retsstaten i Hviderusland, eller alle fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, som er knyttet til dem, samt juridiske personer, enheder eller organer, der ejes eller kontrolleres af dem*
 - b) *fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, der drager fordel af eller støtter Lukasjenkoregimet, samt juridiske personer, enheder eller organer, der ejes eller kontrolleres af dem, som opført på listen i bilaget, fastfryses.*
2. *Ingen midler eller økonomiske ressourcer må hverken direkte eller indirekte stilles til rådighed for eller være til fordel for de fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, der er opført på listerne i bilaget.«*
- 10 Artikel 2 i forordning nr. 765/2006 (i den affattelse, der var gældende den 18.12.2020) har følgende ordlyd:
- »1. *Alle pengemidler og økonomiske ressourcer, som tilhører eller ejes, besiddes eller kontrolleres af de fysiske eller juridiske personer, enheder og organer, der er opført på listen i bilag I, indefryses.*
2. *Ingen pengemidler eller økonomiske ressourcer må hverken direkte eller indirekte stilles til rådighed for eller være til fordel for de fysiske og juridiske personer, enheder og organer, der er opført på listen i bilag I.*
3. *Bevidst og forsætlig deltagelse i aktiviteter, der direkte eller indirekte har til formål eller virkning at omgå de i stk. 1 og 2 omhandlede foranstaltninger, er forbudt.*
4. *Bilag I omfatter en liste over de fysiske eller juridiske personer, enheder og organer, der i henhold til artikel 4, stk. 1, litra a), i Rådets afgørelse 2012/642/FUSP af 15. oktober 2012 om restriktive foranstaltninger over for Hviderusland [...] er blevet udpeget af Rådet som værende ansvarlige for alvorlige krænkelse af menneskerettighederne eller undertrykkelse af civilsamfundet og den demokratiske opposition, eller hvis aktiviteter på anden måde alvorligt undergraver demokratiet eller retsstaten i Hviderusland, eller fysiske eller juridiske personer, enheder og organer, der har tilknytning til disse, samt juridiske personer, enheder eller organer, der ejes eller kontrolleres af disse.*
5. *Bilag I indeholder ligeledes en liste over de fysiske eller juridiske personer, enheder eller organer, som i henhold til artikel 4, stk. 1, litra b), i afgørelse 2012/642FUSP er blevet udpeget af Rådet som dragende fordel af eller*

ydende støtte til Lukasjenkoregimet, samt juridiske personer, enheder og organer, der ejes eller kontrolleres af disse.»

- 11 Punkt 55a i Retningslinjer for gennemførelse og evaluering af restriktive foranstaltninger (sanktioner) som led i EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik af 4.5.2018 (note nr. 5664/18 fra Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union) (»retningslinjerne fra 2018«), der er udarbejdet af Rådet for Den Europæiske Union, har følgende ordlyd:

»Det kriterium, der skal tages hensyn til ved vurdering af, om juridiske personer eller enheder ejes af andre personer eller enheder, er, om de pågældende er i besiddelse af mere end 50% af ejendomsretten til enheder eller har en majoritetsinteresse i dem¹⁷. Hvis dette kriterium er opfyldt, anses de juridiske personer eller enheder for at være ejet af andre personer eller enheder.»

- 12 Fodnote 17 til dette punkt indeholder følgende henvisning:

»Kriteriet svarer til definitionen i forordning (EF) nr. 2580/2001.»

- 13 I punkt 62 i den seneste udgave af EU's bedste praksis for effektiv gennemførelse af restriktive foranstaltninger fra Rådet for Den Europæiske Union (27.6.2022, dokument nr. 10572/22, herefter »bedste praksis 2022«) anføres følgende:

»Det kriterium, der skal tages hensyn til ved vurdering af, om juridiske personer eller enheder ejes af andre personer eller enheder, er, om de pågældende er i besiddelse af mere end 50% af ejendomsretten til enheder eller har en majoritetsinteresse i dem²⁰. Hvis dette kriterium er opfyldt, anses de juridiske personer eller enheder for at være ejet af andre personer eller enheder.»

- 14 Fodnote 20 til dette punkt indeholder følgende henvisning:

»Kriteriet svarer til definitionen i forordning (EF) nr. 2580/2001.»

- 15 Artikel 1, nr. 5), i forordning (EF) nr. 2580/2001 indeholder følgende definitioner:

»»At eje juridiske personer, grupper eller enheder«: at være i besiddelse af 50% eller derover af ejendomsretten til juridiske personer, grupper eller enheder, eller at have en majoritetsinteresse i sådanne foretagender.»

- 16 Punkt 55b i retningslinjerne fra 2018 og punkt 63 i bedste praksis 2022 indeholder en ikke-udtømmende liste over kriterier, der skal tages hensyn til ved vurdering af, om juridiske personer eller enheder kontrolleres af andre personer eller enheder.

- 17 I punkt 55c i retningslinjerne fra 2018 og punkt 65 i bedste praksis 2022 fastsættes det, at opfyldelsen af ovennævnte kriterier for ejerskab eller kontrol kan tilfældes i det enkelte tilfælde.

- 18 Punkt 55d i retningslinjerne fra 2018 har følgende ordlyd:

»Hvis ejerskab eller kontrol fastslås i overensstemmelse med ovennævnte kriterier, vil pengemidler eller økonomiske ressourcer, der stilles til rådighed for personer eller enheder, der ikke er opført på listen, men som ejes eller kontrolleres af en på listen opført person eller enhed, i princippet blive anset som værende indirekte stillet til rådighed for sidstnævnte, medmindre det i det enkelte tilfælde ud fra en risikobaseret tilgang, og idet der tages højde for samtlige relevante omstændigheder, herunder nedennævnte kriterier, med rimelighed kan fastslås, at de pågældende pengemidler eller økonomiske ressourcer ikke vil blive anvendt af eller er til fordel for den på listen opførte person eller enhed.

Til de kriterier, der skal tages i betragtning, hører bl.a.:

- a) datoen for den indgåede kontrakt mellem de berørte enheder og kontraktens karakter (eksempelvis salgs-, købs- eller distributionsaftaler)*
- b) relevansen af den ikke på listen opførte enheds aktivitetssektor for den på listen opførte enhed*
- c) de til rådighed stillede pengemidlers eller økonomiske ressourcers karakteristika, herunder disses potentielle praktiske nytte for og ubesværede overførsel til den på listen opførte enhed.*
- d) En økonomisk ressource anses ikke for at have været til fordel for en på listen opført person eller enhed, blot fordi den anvendes af en person eller en enhed, der ikke er opført på listen, med en økonomisk fortjeneste for øje, som delvis kunne tilgå en på listen opført aktionær.«*

19 Punkt 66 i bedste praksis 2022 lyder:

»Hvis ejerskab eller kontrol fastslås i overensstemmelse med ovennævnte kriterier, vil pengemidler eller økonomiske ressourcer, der stilles til rådighed for personer eller enheder, der ikke er opført på listen, men som ejes eller kontrolleres af en på listen opført person eller enhed, i princippet blive anset som værende indirekte stillet til rådighed for sidstnævnte, medmindre det i det enkelte tilfælde ud fra en risikobaseret tilgang, og idet der tages højde for samtlige relevante omstændigheder, herunder nedennævnte kriterier, med rimelighed kan fastslås, at de pågældende pengemidler eller økonomiske ressourcer ikke vil blive anvendt af eller er til fordel for den på listen opførte person eller enhed.

Til de kriterier, der skal tages i betragtning, hører bl.a.:

- a) datoen for og karakteren af de kontraktmæssige forbindelser mellem de berørte enheder (eksempelvis salgs-, købs- eller distributionsaftaler)*
- b) relevansen af den på listen ikkeopførte enheds aktivitetssektor for den på listen opførte enhed*

c) de til rådighed stillede pengemidlers eller økonomiske ressourcers karakteristika, herunder disses potentielle praktiske nytte for og ubesværede overførsel til den på listen opførte enhed.«

II. Litauisk lovgivning, der er relevant for afgørelsen af tvisten mellem parterne

- 20 Ifølge bestemmelserne i [Republikken Litauens lov om gennemførelse af økonomiske sanktioner og andre internationale sanktioner], der var i kraft på tidspunktet for indefrysningen af pengemidler den 18. december 2020, koordinerer Republikken Litauens udenrigsministerium gennemførelsen af internationale sanktioner i Republikken Litauen og giver fysiske og juridiske personer oplysninger om spørgsmål vedrørende gennemførelsen af internationale sanktioner (artikel 11, stk. 1), og afdelingen for efterforskning af økonomisk kriminalitet i Republikken Litauens indenrigsministerium, toldafdelingen i Republikken Litauens finansministerium og Litauens nationalbank havde i overensstemmelse med deres beføjelser ansvaret med at føre tilsyn med gennemførelsen af finansielle sanktioner (artikel 12, stk. 1, nr. 2). Udenrigsministeriet var ansvarligt for gennemførelsen af de specifikke undtagelser fra sanktioner, der var fastsat i EU-retten. For at være omfattet af undtagelserne skulle enhederne henvende sig til den myndighed, der havde til opgave at føre tilsyn med gennemførelsen af de internationale sanktioner, der er omhandlet i lovens artikel 12, og denne myndighed eller finansielle institution skulle indgive en anmodning til udenrigsministeriet om iværksættelse af undtagelsen i det enkelte tilfælde og først iværksætte den efter udenrigsministeriets samtykke (artikel 4, stk. 2).
- 21 I henhold til bestemmelserne i Republikken Litauens lov om internationale sanktioner, der var i kraft på tidspunktet for kassationsappellen, koordineres gennemførelsen af internationale sanktioner af en kommission, der er nedsat af regeringen (artikel 10, stk. 1), mens afdelingen for efterforskning af økonomisk kriminalitet i Republikken Litauens indenrigsministerium, finansministeriet, toldafdelingen i Republikken Litauens finansministerium og andre institutioner, alt efter hvilke aktivitetsområder de har fået tildelt, er de kompetente myndigheder til at sikre gennemførelsen af restriktioner for adgang til pengemidler og økonomiske ressourcer, restriktioner for betalinger og restriktioner for andre finansielle aktiviteter (finansielle sanktioner) (artikel 11, stk. 3, nr. 1). I henhold til punkt 13 i beskrivelsen af procedurerne for gennemførelse af internationale sanktioner, der blev godkendt ved Republikken Litauens regerings resolution nr. 535 af 25. maj 2022 (herefter »beskrivelsen«) skal afdelingen for efterforskning af økonomisk kriminalitet i forbindelse med udøvelsen af dens funktioner som kompetent myndighed, der er omhandlet i artikel 11, stk. 1, i lov om internationale sanktioner, koordinere, føre tilsyn med og sikre gennemførelsen af finansielle sanktioner i Republikken Litauen (restriktioner for rådighed over pengemidler og økonomiske ressourcer). I medfør af denne beskrivelses punkt 13.3, vedtager afdelingen for efterforskning af økonomisk kriminalitet afgørelser

om anmodninger om fritagelser eller undtagelser fra restriktioner og forpligtelser, der er fastsat i lovgivningen om internationale sanktioner.

III. Relevante faktiske omstændigheder

- 22 Sagsøgeren har indgået aftaler om betjening af en bankkonto med de sagsøgte *SEB bankas AB* og *Citadele banka AS (den litauiske filial)*, på grundlag af hvilke der blev åbnet bankkonti i sagsøgerens navn. Den 18. december 2020 indefrøs de sagsøgte på eget initiativ ensidigt de pengemidler, som sagsøgeren rådede over på kontiene hos de ovennævnte banker, henset til den omstændighed, at A.V.S., der var aktionær i sagsøgeren, den 17. december 2020 blev opført på listen over personer og enheder, der er blevet pålagt sanktioner af Den Europæiske Union i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning nr. 765/2006, og underrettede sagsøgeren pr. e-mail. A.V.S. ejer 50% af sagsøgerens kapital.
- 23 Sagsøgeren anlagde sag med om, at de sagsøgte blev tilpligtet [...] at opfylde aftalen om betjening af en bankkonto ved at give sagsøgeren adgang til pengemidlerne på bankkontiene uden restriktioner.
- 24 Ved dom af 25. januar 2023 frifandt Vilniaus miesto apylinkės teismas (distriktsdomstolen i Vilnius) de sagsøgte.
- 25 Ifølge distriktsdomstolen førte den omstændighed, at A.V.S. ejer 50% af selskabskapitalen, hvilket var fastslået på baggrund af [...] [bedste praksis 2022] og retningslinjer for gennemførelse og evaluering, til den konklusion, at A.V.S. ejede sagsøgeren, og at selskabets pengemidler var kontrolleret af en person, der var opført på listen i bilag I til forordning nr. 765/2006. I punkt 63 i bedste praksis (punkt 55b i retningslinjerne) er et af de kriterier, der skal tages hensyn til ved vurdering af, om juridiske personer eller enheder kontrolleres af andre personer eller enheder, enten alene eller i medfør af en aftale med andre aktionærer eller tredjemand, som at have ret til eller at udøve beføjelsen til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne i sådanne juridiske personers eller enheders administrations-, ledelses- eller tilsynsorganer. I henhold til punkt 7.3 i sagsøgerens vedtægter og henset til den omstændighed, at sagsøgerens aktionærer ejer lige store andele (A.V.S.: 50%, I.S. (den anden aktionær): 50%), ville det ikke være muligt at udnævne chefen for sagsøgeren uden afgørelsen fra den person, der er blevet pålagt sanktioner (A.V.S.), og den anden aktionærs samtykke. Distriktsdomstolen konkluderede derfor, at sagsøgeren opfyldte kriterierne i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 765/2006 med henblik på, at sagsøgerens pengemidler kunne pålægges sanktioner.
- 26 Ved dom af 23. maj 2023 stadfæstede dommerkollegiet [...] ved den regionale domstol i Vilnius efter at have behandlet appelsagen iværksat af sagsøgeren EM SYSTEM UAB distriktsdomstolen i Vilnius' afgørelse af 25. januar 2023.
- 27 Dommerkollegiet anførte, at det – henset til i) anvendelsesområdet for artikel 1 i forordning nr. 2021/1030 om ændring af forordning nr. 765/2006 om restriktive foranstaltninger over for Belarus og ii) indholdet af artikel 1j og 1k – skulle

konkluderes, at forordningens artikler (1j, 1jb, 1k, 1zb) er rettet mod juridiske personer, der er etableret i Belarus (eller uden for Unionen), når mere end 50% af aktierne i sådanne juridiske personer ejes af staten, og at [artikel 1j, 1jb, 1k og 1zb] derfor ikke kunne finde anvendelse på en juridisk person, der er etableret i Litauen.

- 28 Dommerkollegiet fastslog, at førsteinstansretten korrekt havde konkluderet, at den omstændighed, at A.V.S. ejer 50% af aktierne i selskabet, gjorde det muligt at konkludere, at A.V.S. ejer sagsøgeren, hvorfor sidstnævntes pengemidler kontrolleres af en person, der er opført på listen i bilag I til forordningen, således at sagsøgeren dermed opfyldte kriterierne i forordningens artikel 2, stk. 1, og sanktionerne skulle anvendes på sagsøgerens pengemidler.
- 29 Ved bekendtgørelse nr. V-222 af 14. oktober 2022 udstedt af direktøren for afdelingen for efterforskning af økonomisk kriminalitet i Republikken Litauens indenrigsministerium [...] »om godkendelse af listen over juridiske personer eller andre enheder uden status som juridisk person, der ejes af en enhed, som er pålagt sanktioner, eller som kontrolleres af en sådan enhed«, blev EM SYSTEM UAB føjet til listen over virksomheder, der har tilknytning til de personer, der er blevet pålagt sanktioner. Der verserer en sag ved den regionale forvaltningsdomstol i Vilnius (forvaltningssag nr. eI2-4937-595/2023) vedrørende et søgsmål anlagt af sagsøgeren EM SYSTEM UAB den 17. februar 2023 med påstand om ophævelse af bekendtgørelsen fra afdelingen for efterforskning af økonomisk kriminalitet om pålæggelse af internationale sanktioner over for EM SYSTEM UAB.

Dommerkollegiet ved den forelæggende ret

anfører følgende:

IV. Kassationsdomstolens argumenter og standpunkt i forbindelse med den præjudicielle procedure

- 30 I artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 765/2006 bestemmes det, at »[a]lle pengemidler og økonomiske ressourcer, som tilhører eller ejes, besiddes eller kontrolleres af de fysiske eller juridiske personer, enheder og organer, der er opført på listen i bilag I, indefryses«. I henhold til artikel 4 i afgørelse 2012/642/FUSP, som gennemføres ved forordning nr. 765/2006 (og hvortil der henvises i samme forordnings artikel 2, stk. 4), fastfryses pengemidler, som tilhører, ejes, besiddes eller kontrolleres af personer og juridiske enheder, som opført på listen i bilaget, og af personer og juridiske enheder, der ejes eller kontrolleres af dem. Ved fortolkningen af, hvilke pengemidler, der ejes af hvilke juridiske personer, der skal indefryses i henhold til artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 765/2006, er både i) kriterierne for ejerskab af og kontrol med en juridisk person og ii) de omstændigheder, hvorunder pengemidler tilhørende en ejet eller kontrolleret juridisk enhed skal forstås som pengemidler, der ejes, besiddes eller kontrolleres af en person, der er blevet pålagt sanktioner, vigtige.

- 31 På tidspunktet for indefrysningen af de omhandlede bankkonti (18.12.2020) indeholdt forordning nr. 765/2006, som fastsatte sådanne sanktioner, ikke en definition af det kriterium, der skulle tages i betragtning ved vurderingen af, om en juridisk person eller en enhed ejes af en anden person eller enhed. Den dagældende affattelse af [retningslinjer for gennemførelse og evaluering] fastsætter et kriterium om, hvorvidt de pågældende er »i besiddelse af mere end 50% af ejendomsretten til enheder eller har en majoritetsinteresse i dem«, men forordning nr. 2580/2001, der er nævnt i en fodnote som kilde til denne bestemmelse, indeholder ordene »i besiddelse af 50% eller derover af ejendomsretten til juridiske personer, grupper eller enheder, eller at have en majoritetsinteresse i sådanne foretagender«. Den samme fortolkning fra Rådet for Den Europæiske Unions side blev givet i den seneste udgave af EU's bedste praksis for effektiv gennemførelse af restriktive foranstaltninger (27.6.2022, dokument nr. 10572/22, punkt 62). Det fremgår således ikke klart, hvilket kriterium den nationale ret skal anvende ved sin vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt den enhed i den private sektor (banken), der har anvendt sanktionerne (indefrysning af pengemidler), har foretaget en korrekt vurdering af, om sagsøgeren (en juridisk enhed) ejes af en person, der er blevet pålagt sanktioner i henhold til forordning nr. 765/2006, som anført i bilag I til denne forordning.
- 32 Den retlige usikkerhed øges af, at senere og aktuelle ændringer af forordning nr. 765/2006 (artikel 1j, litra c), og artikel 1k, stk. 1, litra c), fastsætter, at visse sanktioner skal pålægges juridiske personer, enheder eller organer etableret uden for Unionen, »hvoraf en enhed [...] direkte eller indirekte ejer en andel på over 50%«. Det er derfor tvivlsomt, om fortolkningen af tilknytningen til juridiske personer og enheder, der er blevet pålagt sanktioner i henhold til nævnte forordning, som fastsat i denne forordnings artikel 1j [og 1k] samt artikel 2, skal være baseret på forskellige kriterier, der beskriver sådanne tilknytninger, eller om det kriterium om »en andel på over 50%«, der udtrykkeligt er nævnt i denne forordning (i artikel 1j og 1k), skal finde anvendelse ved den systematiske fortolkning af forordningen.
- 33 Hvis besiddelse af nøjagtigt 50% af aktierne i et selskab ikke skal anses for ejerskab af en juridisk person som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 765/2006, er dommerkollegiet i tvivl om, hvorvidt besiddelsen af en sådan andel bør anses for at have kontrol over en juridisk person.
- 34 Hvis besiddelse af nøjagtigt 50% af aktierne i et selskab skal anses for ejerskab af eller kontrol med en juridisk person, opstår spørgsmålet om, hvorvidt betingelsen for anvendelse af forordningens artikel 2, stk. 1, dvs. at den pågældende juridiske persons pengemidler tilhører, ejes, besiddes eller kontrolleres af en fysisk person, der er opført på listen i bilag I til forordningen, skal anses for at være opfyldt.
- 35 Hvis betingelsen for anvendelse af forordningens artikel 2, stk. 1, anses for at være opfyldt, opstår spørgsmålet om, hvorvidt denne formodning kan afkræftes i en sag som den i hovedsagen omhandlede, dvs. inden for rammerne af et civilt søgsmål, hvor et selskab har nedlagt påstand om, at retten pålægger de sagsøgte

banker at opfylde aftalen om betjening af en bankkonto ved at give dette selskab adgang til pengemidlerne på dets bankkonti uden restriktioner. Spørgsmålet i den foreliggende sag er, om et selskab, hvis pengemidler indefryses, i dette tilfælde kan påberåbe sig, at betingelsen i artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 765/2006 – dvs. at forbuddet mod adgang til pengemidler finder anvendelse, hvis selskabets midler anvendes af eller til fordel for en person, der er opført på listen i bilag I til den nævnte forordning – ikke er opfyldt.

- 36 Dette spørgsmål opstår i lyset af præciseringerne i retningslinjerne fra 2018, punkt 55d, og bedste praksis 2022, punkt 66, hvoraf det fremgår, at pengemidler eller økonomiske ressourcer, der stilles til rådighed for personer eller enheder, der ikke er opført på listen, men som ejes eller kontrolleres af en på listen opført person eller enhed, i princippet vil blive anset som værende indirekte stillet til rådighed for sidstnævnte, hvis ejerskab eller kontrol fastslås i overensstemmelse med kriterierne deri, medmindre det i det enkelte tilfælde ud fra en risikobaseret tilgang, og idet der tages højde for samtlige relevante omstændigheder, herunder kriterierne i dokumenterne om bedste praksis, med rimelighed kan fastslås, at de pågældende pengemidler ikke vil blive anvendt af eller være til fordel for den på listen opførte person eller enhed. Hvis vurderingen i henhold til kriterierne i dokumenterne om bedste praksis foretages af en bank, opstår spørgsmålet om, hvorvidt en enhed i den private sektor vil blive pålagt en urimelig byrde i betragtning af, at de kompetente nationale myndigheder i henhold til forordningen også er underlagt en række forpligtelser med hensyn til en korrekt gennemførelse af sanktionerne.
- 37 Dommerkollegiet er af den opfattelse, at EU-retten for så vidt angår dens gennemførelse skal fortolkes således, at den ikke pålægger enheder i den private sektor, der er underlagt en forpligtelse til at pålægge sanktioner i henhold til forordning nr. 765/2006, en urimelig byrde. Hvis sådanne enheder skulle foretage en detaljeret vurdering af den retlige enheds struktur og aktiviteter i det enkelte tilfælde for at træffe afgørelse om anvendelsen af sanktioner, kunne dette betragtes som en begrænsning af friheden til at oprette og drive egen virksomhed som omhandlet i artikel 16 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. På den anden side skal overholdelsen af de sanktionerede personers grundlæggende rettigheder ligeledes sikres, således at kriterierne og procedureerne for anvendelse af sanktioner skal være klare, og således at resultatet er forudsigeligt.
- 38 Hvis Domstolen imidlertid fastslår, at sagsøgeren i nationale sager som den i hovedsagen omhandlede kan påberåbe sig den omstændighed, at betingelsen i artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 765/2006, hvorefter forbuddet mod anvendelse af pengemidler finder anvendelse, hvis selskabets pengemidler anvendes af eller til fordel for en person, der er opført på listen i bilag I til forordningen, ikke er opfyldt, skal dommerkollegiet tage stilling til spørgsmålet om, hvilke kriterier der skal anvendes med henblik på bedømmelsen i en sådan national sag. Ifølge sagsøgeren gør følgende omstændigheder det muligt at konkludere, at selskabets pengemidler ikke anvendes til fordel for en person, der er opført på listen i bilag I

til forordningen: 1) I henhold til retsfor skrifterne er aktionærens og selskabets aktiver særskilte, 2) selskabet ledes af en direktør, som er en anden person end en person, der er opført på listen i bilag I til forordningen, 3) chefen for selskabet har indgået kontrakter med de sagsøgte på selskabets vegne, 4) chefen for selskabet fik udleveret bankkort og adgangsanordninger, koder og adgangskoder med henblik på adgang til de bankkonti, der var åbnet på selskabets vegne, og 5) chefen for selskabet har forpligtet sig til ikke at videregive de data, der gav adgang til selskabets konti. Dommerkollegiet er i tvivl om, hvorvidt sådanne omstændigheder kan anses for at udelukke anvendelsen af selskabets pengemidler til fordel for en person, der er opført på listen i bilag I til forordningen.

- 39 I lyset af tvivlen med hensyn til fortolkningen af begrebet i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 765/2006 »pengemidler og økonomiske ressourcer, som tilhører eller ejes, besiddes eller kontrolleres af de fysiske eller juridiske personer, enheder og organer« og betingelserne for anvendelse af artikel 2, stk. 2, er det nødvendigt at forelægge Domstolen sagen med henblik på en fortolkning af artikel 2, stk. 1 og 2, i forordning nr. 765/2006.
- 40 Domstolens praksis bekræfter, at den har kompetence til at træffe præjudiciel afgørelse om fortolkningen af forordninger vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (Domstolens dom af 12.6.2014, sag C-314/13, Peftiev).

Dommerkollegiet [...] [processuelle standardformuleringer]

afsiger følgende kendelse:

Domstolen anmodes om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål, som er vigtige for den foreliggende sag:

1. *Skal artikel 2, stk. 1 og 2, i forordning nr. 765/2006 fortolkes således, at det, når det fastslås, at en person, der er opført på listen i bilag I til forordningen, ejer nøjagtigt 50% af aktierne i et selskab, skal antages, at selskabets pengemidler ejes, besiddes eller kontrolleres af den enhed, der er opført på listen i bilag I til nævnte forordning?*

2. *Kan bankens beslutning om at indefryse pengemidler i en sag for en national ret som den i hovedsagen omhandlede – hvor et selskab, hvis pengemidler er blevet indefrosset, fordi nøjagtigt 50% af dets aktier besiddes af en person, der er opført på listen i bilag I til forordning nr. 765/2006, har nedlagt påstand om, at de sagsøgte banker pålægges at opfylde aftaler om betjening af en bankkonto ved at give dette selskab adgang til pengemidlerne på dets bankkonti uden restriktioner – anfægtes på grundlag af argumentet om, at dette selskabs pengemidler ikke anvendes af eller til fordel for en person, der er opført på listen i bilag I til denne forordning?*

3. *Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende, hvilke kriterier skal da anvendes ved vurderingen i en sådan sag ved en national ret med henblik på at afgøre, om pengemidlerne ikke anvendes af eller til fordel for en person, der er*

opført på listen i bilag I til forordning nr. 765/2006? Kan omstændigheder som eksempelvis 1) adskillelsen af selskabets aktiver fra dets aktionærers aktiver, 2) det forhold, at chefen for selskabet (som ikke er en person, der er opført på listen i bilag I til forordningen) handler på selskabets vegne, og 3) det forhold, at kun chefen for selskabet har adgang til selskabets bankkonti, anses for at udelukke anvendelsen af selskabets pengemidler til fordel for en person, der er opført på listen i bilag I til forordningen, som besidder nøjagtigt 50% af aktierne i selskabet?

[...]. [processuelle standardformuleringer]

[...] [rettens sammensætning]

ARBEJDSDOKUMENT